

Nr 82.

Av herr **Werner** i Höjen **m. fl.**, *angående viss ändring av gällande indelning i veterinärdistrikt.*

Med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 153/1933 angående distriktsveterinärväsendet i riket hade riksdagen angående distriktsindelningen beslutat indraga Visnums veterinärdistrikt i Värmlands län, omfattande socknarna Visnum, Visnums-Kil, Rudskoga, Södra Råda samt Nysunds socken av Örebro län.

Enligt medicinalstyrelsens förslag i skrivelse av den 29 oktober 1932 uppdelades nu Visnums gamla veterinärdistrikt på så sätt att socknarna Visnum, Visnums-Kil och Rudskoga tillades Kristinehamns distrikt med veterinärstation i Kristinehamns stad, Södra Råda lades till Hova distrikt i Skaraborgs län med veterinärstation i Hova och Nysunds socken tillades Karlskoga distrikt i Örebro län med veterinärstation i Karlskoga.

Emot den föreslagna indragningen, vilken emotsågs komma att på ett mycket kännbart sätt fördyra veterinärvården för djurägarna inom samtliga socknar, hade dessa gjort framställning med hemställan om veterinärdistriktets bibehållande.

Upprepade framställningar om distriktets återställande, vilka sedermera gjorts, ha hittills icke vunnit beaktande.

Med den av riksdagen år 1933 fastställda distriktsindelningen har avståndet till närmaste veterinärstation för de flesta djurägare inom det förutvarande Visnums-distriktet på ett mycket kännbart sätt ökats. För vissa delar inom det nybildade distriktet uppgår avståndet sålunda nu till 4 à 5 mil.

Härigenom har kostnaderna för veterinärskjutsarna så väsentligt ökat, att en del djurägare hellre taga risken av att låta djuren dö eller själva tillfriskna än att bekosta veterinär från de långt avlägsna stationerna.

För att i någon mån söka lindra de för djurägarna ogynnsamma verkningarna av distriktsindragningen hava kommunerna i fråga sett sig nödsakade att medelst kommunala anslag anställa en egen veterinär med stationsort liksom förut i Visnum. Det gamla distriktet hade därstädes tidigare för en betydande kostnad låtit anskaffa egen veterinärbostad, vilken ännu står till förfogande för sitt ursprungliga ändamål.

Med denna kommunala anordning, som i och för sig utgör ett bevis för att en omreglering är nödvändig, har dock hittills följt betydande olägen-

heter. Bortsett från de kommunala kostnaderna, vilka rättvisligen icke böra åvila kommunerna, har platsen endast blivit en etappstation för unga veterinäraspiranter och gång efter annan stått vakant, vilket även nu är förhållandet.

Genom omregleringen ha veterinärerna å stationerna i Kristinehamn och Karlskoga blivit så belastade att de hava mycket svårt att medhinna sina omfattande tjänsteåligganden, i synnerhet som de förlängda avstånden kräva mera tid för resor.

Särskilt beträffande stationen i Kristinehamn har arbetet betydligt ökat därigenom att de närliggande mycket stora jordbrukssocknarna Väse och Östra Fågelvik, vilka tillagts Molkoms distrikt, i mycket stor utsträckning anlita veterinären i Kristinehamn, dels därför att detta blir billigare, dels av den anledningen att veterinären å stationsorten Molkom tidvis varit upptagen av verksamhet vid sidan av tjänsten.

Det sammanlagda djurantalet i de socknar, varom här nu är fråga, uppgår enligt uppgifter från 1937 års fastighetsdeklarationer till 1.354 st. hästar, 7.046 st. nötkreatur, 2.163 st. svin och 1.077 st. får eller summa 11.640 st. djur. (Se härom bil. I.)

Då Visnums härads socknar bestå av övervägande mindre jordbrukare, vilka huvudsakligen hava jordbruket till sin utkomstkälla och därtill i många fall en svag ekonomi, så kan det icke i längden anses försvarligt att försätta denna betydande grupp av djurägare i en så uppenbart missgynnad ställning som här är fallet beträffande värden av deras värdefullaste inventarier, nämligen husdjuren. Den betydande husdjursstock, som här ovan redovisas, ger vid handen att en omreglering i nuvarande förhållanden är av nöden.

Vi hänvisa härutinnan till de samfällida uttalanden i frågan som i bilagda protokollsutdrag (bil. II) gjorts av kommunalfullmäktige och kommunalstämma i respektive socknar.

Då det torde kunna antagas att veterinärstationerna Kristinehamn, Karlskoga och Hova, eventuellt efter mindre gränsjusteringar, varvid exempelvis Väse och delar av Ö. Fågelviks socken lämpligen böra hänföras till Kristinehamnsstationen, komma att bereda sina innehavare full sysselsättning, även efter ett återinrättande av Visnums-distriktet, så synas inga större hinder föreligga för en dylik åtgärd.

Sedan emellertid numera kontrollslakteri inrättats i Kristinehamns stad samt besiktningstväng å salufört kött införts och av denna anledning särskild veterinär anställdts därstädes med bostadsort i Kristinehamn, torde en förflyttning av distriktsveterinärens stationsort till Visnum kunna ifrågasättas.

Vi hemställa alltså,

att riksdagen måtte besluta om återinrättande av Visnums gamla veterinärdistrikt, omfattande socknarna Visnum, Vis-

nums-Kil, Rudskoga och Södra Råda samt Nysunds socken av Örebro län, med station för veterinären i Visnum, eller ock om sådan åtgärd att ordinarie distriktsveterinär förlägges till Visnum.

Stockholm den 17 januari 1938.

Osc. Werner.

Emil Andersson
i Prästbol.

Nils Persson,
Grytterud.

Harald Hallén.

Aug. Spångberg.

Carl Björling.

Gerard De Geer.

H. E. Nordström,
Torsby.

Gustaf Nilsson,
Kristinehamn.

Hildur Humla.

Bilaga I.

Haga, Värml., Björneborg den 31 december 1937.

Sammandrag av djurantalet inom Visnums härad, vid husdjursräkningen år 1937.

	Hästar.	Nötkreatur.	Svin.	Får.
Visnums socken	390	1,996	469	822
Visnums-Kils socken	217	985	302	105
Rudskoga socken	207	1,177	464	38
Södra Råda socken	159	787	333	11
Nysunds socken	381	2,101	595	101
	Summa 1,354	7,046	2,163	1,077

Visnum som ovan

Carl Ekström.

Kommunalnämndens ordförande.

På begäran får jag intyga, att i 1937 års fastighetsdeklarationer för Visnums socken följande husdjur deklarerats:

390 hästar,

1,996 kor och ungdjur,

469 svin och

822 får, betygas Aspa, Värmlands Björneborg den 3 januari 1938.

Anders Lidström,

ordf. i Visnums sockens taxerings- och beredningsnämnd.

*Jur. kand. Otto Langes Advokatbyrå,
Ledamot av Sveriges Advokatsamfund,
Kristinehamn.*

Kristinehamn den 3 januari 1938.

Kommunalnämndsordföranden Herr Carl Ekström, Haga,
Värmlands Björneborg.

Aberopande dagens telefonsamtal har jag härmed äran översända följande husdjursuppgift beträffande Visnums-Kils socken:

1. Hingstar, 3 år och däröver	2 st.
2. Valacker och ston, 3 år	16 »
3. Valacker och ston, 4—15 år:	
a. varmblodiga	6 »
b. lätta kallblodiga	42 »
c. tyngre kallblodiga	55 »
4. Valacker och ston, 16 år o. däröver	53 »
5. Unghästar, 1—2 år	25 »
6. Föl	18 »
7. Oxar, 2 år och däröver	1 »
8. Tjurar, 2 år och däröver	13 »
9. Kor (och kvigor, som kalvat)	723 »
10. Ungtjurar och stutar	6 »
11. Kvigor, som ej kalvat	242 »
13. Baggar	7 »
14. Tackor	65 »
15. Lamm (under 1 år)	32 »
16. Getter	1 »
18. Fargaltar, 9 mån. och däröver.....	1 »
19. Fargaltar, 3—9 månader	4 »
20. Modersuggor, 9 månader och däröver.....	20 »
21. Övriga svin, 3 månader och däröver	182 »
22. Grisar under 3 månader	95 »

Högaktningsfullt

Otto Lange.

Förteckning över antalet husdjur inom Rudskoga socken antecknat ur fastighetsdeklarationerna år 1937.

207 hästar, 1,177 nötdjur, 464 svin, 38 får och 4,184 höns.

Rätt utdraget betygar Rudskoga den 24 nov. 1937.

Robert Bengtson.

Beredningsnämndens ordförande.

Härmed intygas, att djurantalet i Södra Råda socken av Visnums härad enligt deklARATIONERNA till 1938 års fastighetstaxering utgör: 159 hästar, 787 nötkreatur (därav 143 kalvar under 1 år), 333 svin och 11 får.

Årås, Värmlands Säby den 27 december 1937.

Ivar Ros.

Beredningsnämndens ordförande i S. Råda.

Antal husdjur inom Nysunds kommun räknade efter fastighetsdeklarationerna den 20 december 1937.

Hästar och föl	381 stycken
Kor	1,422 »
Ungdjur	618 »
Svin	595 »
Får och lamm	101 »
Tjurar och oxar	61 »
	<hr/>
	Summa 3,178 stycken.

Mo Åtorp den 22 dec. 1937.

Erik Eriksson,
ledamot i beredningsnämnden.

Bil. II.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde den 2 okt. 1937 med Visnums sockens kommunalfullmäktige.

§ 69.

Visnums Härads läkarbostadskommitté har i protokollsutdrag av den 14 sept. 1937 föreslagit samtliga socknar inom Visnums Härads veterinärdistrikt, att hos länets riksdagsmän anhålla om deras medverkan, att i motion till 1938 års riksdag föreslå det för närvarande indragna Visnums Härads veterinärdistrikts återbeställande, samt att samtliga socknar inom distriktet komplettera denna framställning med en husdjursräkning inom varje socken, som stöder sig på uppgifterna till fastighetsdeklarationerna för år 1938.

Visnum sockens kommunalfullmäktige vilja med instämmande i detta läkarbostadskommitténs förslag påpeka, att veterinärkostnaderna efter indraningen blivit ytterst betungande, i all synnerhet för innehavarna av de små jordbruken, ävensom för torpare och arrendatorer, beroende dels på de stora avstånden som uppstått inom distriktet, då veterinären är bosatt i Kristinehamn, dels att i många fall nedslaktning mäst och måste ske, då veterinären ej kunnat erhållas inom skälig tid, på grund av de stora avstånden, mot att som förut varit fallet, veterinären var boende i mitten av distriktet och där distriktet sedan flera år tillbaka uppfört en tidsenlig och dyrbar veterinärbostad samt i närheten av hans bostad uppfört apotek.

Med anledning härav, har en allmän önskan gjord sig gällande bland befolkningen, att det gamla veterinärdistriktet måtte återupprättas samt med utökning av Nysunds socken, som förut tillhört distriktet.

Att jämte ombud tillsammans med de utsedda ombuden från de övriga socknarna inom distriktet, å samtliga socknars vägnar hos de Värmländska riksdagsmän-

nen göra framställning om, att de vid riksdagen år 1938 ville framlägga motion om återupprättandet av Visnums Härads veterinärdistrikt, utsågos lantbrukaren Henning Andersson, Riddargården, samit kom:ordf. Carl Ekström, Haga.

Som ovan

Ernst Lindberg,
ordf.

Justerat:

Inge Berglund.
J. V. Hiller.

Protokollsjusteringen kungjord den 17 okt. 1937 i Visnums kyrka.

Utdrag av protokoll, hållet vid ord. kommunalstämma med Visums-Kils församling i sockenstugan torsd. den 28 okt. 1937.

§ 9.

Från häradets läkarbostadskommitté hade genom kom:nämnden avlämnats skrivelse däri anhålles om stämmans yttrande angående återupprättande av det år 1935 indragna ordin. veterinärdistriktet omfattande socknarna Visnum, Visnums-Kil, Rudskoga, Nysund och S:a Råda, vilket förslag stämman på allt sätt tillstyrker liksom även läkarkommitténs förslag om utseende av ombud med befohgenhet att tillsammans med övriga sockenombud hos länets riksdagsmän göra framställning om att vid blivande riksdag ingiva motion om distriktets återupprättande och utsågos godsägaren Henning Johanson å Hygn att i förevarande fall föra socknens talan.

Som ovan

E. H. Larson.

Justerat:

P. Zetterkvist.
B. J. Kaldén.

Justeringen kungjord den 31 okt. 1937 av B. J. Kaldén.

Utdrag ur protokoll, fört vid ord. sammanträde med kommunalfullmäktige i Rudskoga den 30 okt. 1937.

§ 6.

Föredrogs protokollsutdrag från sammanträde med Visnums härads läkarebostadskommitté den 14 sept. 1937 vari framhölls nödvändigheten av återupprättandet av det år 1935 indragna ordinarie veterinärdistriktet inom socknarna Vis-

num, Visnums-Kil, Rudskoga, Södra Råda och Nysund samt hemställan om yttrande i denna fråga hos nämnda socknars kommunalstämmor eller kommunalmäktige.

Föredrogs likaså det yttrande som avgivits av kommunalfullmäktige i Visnums socken i denna fråga och beslöts enhälligt ansluta sig till detta uttalande då förhållandena och erfarenheterna i Rudskoga voro enahanda med Visnums.

Att föra frågan vidare, jämte övriga socknars ombud, till de Värmländska riksdagsmännen med hemställan om motion vid 1938 års riksdag om återupprättandet av veterinärdistriktet ifråga utsågs lantbrukarna Robert Bengtson, Kolerud och Fritz Engström, Iserud.

Som ovan

Filip Andersson,
ordf.

Justerat:

Fritz Engström.
Einar F. Carlsson.

Utdrag ur protokoll, fört vid ordinarie kommunalstämma med Sa. Råda socken i sockenstugan den 15 oktober 1937.

§ 15.

Med anledning av Visnums härads läkarbostadskommittés skrivelse av den 14 sept. 1937 med förslag om uttalande i frågan om inrättande av ordinarie veterinärtjänst i Visnum beslöt stämman enhälligt uttala sig för att Visnums härads veterinärdistrikt måtte snarast inrättas i den ordning och omfattning, som det hade före indragningen, och att ordinarie veterinärtjänst tillsattes. Som skäl härför anföres dels att kommunens djurägare efter distriktets delning och socknens överförande till annat distrikt, hade betydligt svårare att vid sjukdomsfall anskaffa veterinär, och att anskaffandet av denne ställde sig betydligt dyrare än förut. Och dels att nuvarande systemet med extra veterinär har den olägenheten att denne vid olika tillfällen kallats att tjänstgöra å annan ort, och alltså ej är tillgänglig, varigenom djurägaren kan tillskyndas avsevärda förluster. Detta så mycket beklagligare som kommunen förbundit sig att till denna veterinär betala visst årligt arvode. Stämman ansåg det därför rätt och skäligt att socknens djurägare genom den föreslagna åtgärden beredes snabb och billig sjukvård för sina djur.

Att å kommunens vägnar uppvakta länets riksdagsmän angående denna fråga utsågs Johan Högberg, By, samt Arne Johanson, Nolby.

Som ovan

Sigfrid Karlsson,
stämmans vice ordf.

Justerat:

C. Findahl.
J. Almgren.

Utdrag av protokoll, fört vid sammanträde med Nysunds kommunalfullmäktige den 2 nov. 1937.

---

§ 16.

Från Visnums LäkARBostadskonmitté hade ingått en skrivelse med anhållan, att Nysunds kommunalfullmäktige måtte yttra sig över frågan om nödvändigheten av återupprättande av det år 1935 indragna ordinarie veterinärdistriktet i Visnum samt utse personer med befogenhet att å kommunens vägnar hos de Värmländska riksdagsmännen göra framställning om att de vid blivande riksdag måtte inge motion om återupprättande av distriktet i fråga.

Då veterinären i Karlskoga distrikt är överhopad med arbete, och avståndet till Karlskoga för många av Nysunds sockens kreatursägare är stort — mellan 4 och 5 mil —, varför resekostnaderna vid anlitan­de av veterinär bliva stora, beslutade fullmäktige utse hrr J. G. Johansson, Gärdsbol, och Erik Eriksson, Mo, till ombud, att hos de Värmländska riksdagsmännen göra framställning om, att dessa måtte till nästa års riksdag frambära motion om återupprättande av det år 1935 indragna veterinärdistriktet i Visnum. .

Som ovan

Axel H. Höglind,
ordf.

Justerat:

C. G. Widén.

J. G. Johanson.

Justering kungjord i Nysunds kyrka den 7 nov. 1937 av E. Palin.